

КРАЛИ МАРКО ВЪВ ФЕЙСБУК

Кирил Топалов. (2013). *Хей, Крали Марко*. София: Университетско издателство: "Св. Кл. Охридски". 272 с. ISBN: 9789540735061

Амелия Личева
Софийски университет "Св. Климент Охридски"

За дейни и активни хора като Кирил Топалов, който в последните години съчетава преподавателската и с административна работа, а отскоро вече е и посланик във Ватикана, няма по-добър начин за отбелязване на юбилей от издаването на нова книга. Затова и на рождения си ден към края на май професорът направи премиера на новия си роман "Хей, Крали Марко".

За хората, които познават творчеството, а и научните интереси на Кирил Топалов, това заглавие не е изненада, защото то съчетава интереса към героичното минало със съвременните му прочити. Романът разказва и интерпретира митовете за Крали Марко, питайки непрекъснато къде свършва историческата истина и откъде започват "фантасмагориите". Патосът в случая е насочен към убеждението, че българската културна история не отстъпва на английската или френската и точно както Робин Худ или Роланд, българите също имат герой, който да събира в едно смелостта и силата и който да служи като емблема за справедливостта и защитата на онеправданите и слабите.

Така непрекъснатото проблематизиране на реално и измислица в историите за Крали Марко, представянето на разказа като серия от версии, които се появяват в сайта на две тийнейджърки, се явяват вариант на говорене за миналото днес, а книгата като цяло се оформя като опит за възраждане на позагубеното знание и интереса към отминалите епохи. В този смисъл романът е и опит да се отговори на въпроса какво от това минало би могло да заинтригува новите поколения и как; какво могат да разберат съвременните младежи и на какъв език следва да им се представя то. Един от отговорите е, че разликите между поколенията всъщност не

са толкова големи и очевидно вълнувалото предците, вълнува и най-младите, при това принадлежащи към едно уж радикално различно поколение. Защото митологията, образите за героизъм и защита, силните страсти привличат и сега. Още повече - ако на младите се показват този тип герои, а не модели на псевдогерои, които “правят всички на кюфтета”, част от проблемите за възпитанието, за лошото подражание, за сбърканите образи, ще отпаднат.

В духа на най-известните романи и пиеси на Кирил Топалов и “Хей, Крали Марко” е всъщност роман и за съвремените ни. Той разказва и за мутризацията, и за изтласкването на интелектуалците в периферията, и за необходимостта да се чуват техните гласове и версии (много от тях са перифрази например на думи на Гена Димитрова, представени като важни прозрения за времето и човека), и за днешното училище (мимоходом е споменат дори проблемът с удвояването на училището с школи, частни уроци и пр.). А чрез гласовете на двете момичета – разказвачки в романа влиза гласът на новото поколение, на “новите питанки”, както сполучливо ги е определил Топалов. Езикът на младите е изпъстрен с много английска лексика и понятия, идващи от мрежата; често при употреба на не особено сложни думи се дават пояснения, което също демонстрира добро познаване на недостига, който днешните млади имат по отношение на понятия, имена и пр.; съхранена е наивността в говоренето им.

В същото време – и това е голямо достойнство на книгата – тя представя континуитета на поколенията, защото да, разрыв има, признава тя. Но събиранията са по-важни, усилията за разбиране, за взаимопомощ (включително от младите към старите), общите вярвания, и най-сетне, общите устои и митове, градят този континуитет. В този смисъл “Хей, Крали Марко” е не просто роман, който се опитва да провокира интереса на младите към българската митология, но и защита на тези млади, направена с много любов. Защото те – такава е констатацията – са едно подобро копие на своите родители и различията им трябва да бъдат приемани със спокойствие.

И най-сетне, “Хей, Крали Марко” е силно автобиографичен роман. Изисква се смелост да пишеш за себе си, гледайки се отстрани, но и представяйки собствена позиция по важните теми и проблеми. Кирил Топалов се е решил на тази стъпка и в този роман почитателите му могат да разберат повече за неговите вкусове, живот и семейство.

KRALI MARKO ON FACEBOOK

Prof. Ameliya Licheva, PhD

✉ Department of Literary Theory
Faculty of Slavic Studies
Sofia University "St. Kliment Ohridski"
15 Tsar Osvoboditel Blvd.
1504 Sofia, Bulgaria
Email: licheva@yahoo.com